

SĂ DEZLEGĂM TAINELE TEXTELOR LITERARE

Clasa a III-a
SEMESTRUL 2

I. SPRE CE TĂRĂMURI NE AVENTURĂM?

<i>Jim Năsturel și Lukas, mecanicul de locomotivă</i> , după Michael Ende	4
<i>George și cheia secretă a Universului</i> , după Lucy și Stephen Hawking	9
<i>Emil și trenul spre Berlin</i> , după Erich Kästner	15
Lectură. <i>Cartea cu Apolodor</i> , de Gellu Naum	20
Recapitulare	23

II. CARE E ALAIUL PRIMĂVERII?

<i>Legenda ghiocelului</i> , după o poveste populară	27
<i>De unde a apărut prima sămânță?</i> , de dr. Karen James	32
Lectură. <i>Pentru tine, primăvară!</i> , de Otilia Cazimir	36
Recapitulare	38

III. DE CE AȘ VREA SĂ RĂMÂN COPIL?

<i>Hoțul</i> , după Tudor Arghezi	41
<i>La Medeleni</i> , după Ionel Teodoreanu	47
Lectură. <i>Zânele nu bat la ușă</i> , după Silvia Kerim	51
Recapitulare	52

IV. CUM GÂNDESC? CE SIMT? CUM MĂ COMPORT?

<i>Dărnicie</i> , după Mircea Sântimbreanu	55
<i>Fetița care l-a luat pe Nu în brațe</i> , după Octav Pancu-Iași	61
Lectură. <i>Un mic ajutor</i> , după Cleopatra Loringiu	66
Recapitulare	67

V. CE PRIETENI NECUVÂNTĂTORI AM?

<i>Tomi</i> , după Adrian Oprescu	70
<i>Povestea melcului fără casă</i> , după Adina Popescu	73
Lectură. <i>Într-o zi pe când lucram</i> , de Ana Blandiana	77
Recapitulare	78

VI. CINE VINE ODATĂ CU VARA?

<i>Pădurea fermecată</i> , după Enid Blyton	81
<i>Cum creează scriitorii personajele din cărți</i> , după Jacqueline Wilson	85
Recapitulare finală (1)	88
Recapitulare finală (2)	91
Recapitulare finală (3)	93

I. SPRE CETĂRĂMURI NE AVENTURĂM?

Jim Năsturel și Lukas, mecanicul de locomotivă

după Michael Ende*

• Înțelegerea textului • Comunicare •

1

Marchează cu „x” variantele corecte.

- a) Textul este: un text informativ/articol de ziar;
 un text narativ/poveste;
 un text liric/poezie.

b) Locul întâmplărilor:

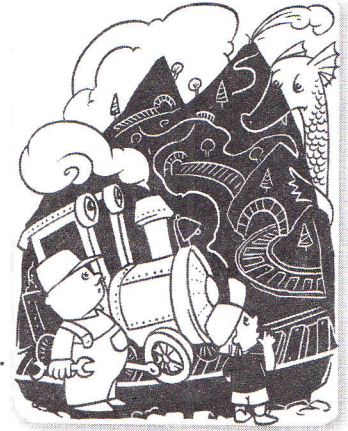
- Lummerland; Ținutul Celor o Mie de Vulcani;
 Cetatea Dragonilor; Pădurea Celor o Mie de Minunații.

c) Timpul acțiunii:

- într-una din zile; în visul lui Lukas; în vremurile de demult.

d) Personajele sunt:

- Lukas; Emma; Jim Năsturel;
 Nepomuk; Uriașul Părelnic; un vulcan văicăreț.

2

Completează enunțurile cu informații din textul citit, transformând dialogul în povestire.

Lukas și Jim Năsturel au plecat, conduși de Emma, către _____.

Ajunși în _____, aceștia aud un zgomot. Lukas întreabă dacă _____. Deodată, își face apariția _____, o creatură _____ care se plânge de faptul că _____. Lukas și Jim se oferă să-l ajute. Ei au descoperit că _____.

_____ s-a bucurat nespus după ce _____ a reparat vulcanul. Acesta le-a _____ celor doi pentru ajutorul dat și i-a îndrumat către _____.

3

Argumentează! De ce Jim se numea și Năsturel?

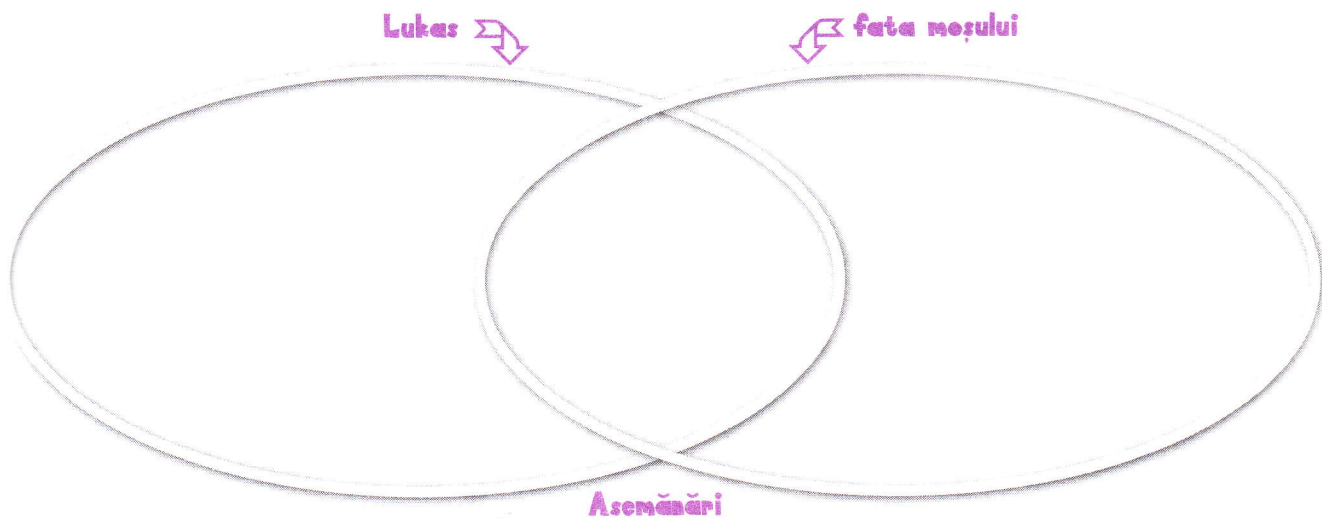
_____

5 Extrage din text trei trăsături fizice și trei trăsături morale ale lui Lukas.

♦ trăsături fizice: _____

♦ trăsături morale: _____

6 Prin comportamentul său, Lukas se aseamănă cu fata moșului. Completează diagrama cu asemănări și deosebiri dintre cele două personaje.

7 *Atelier.* ♦ Pune-ți imaginația la încercare și continuă povestea cu întâmplări prin care pot trece personajele în Cetatea Dragonilor.

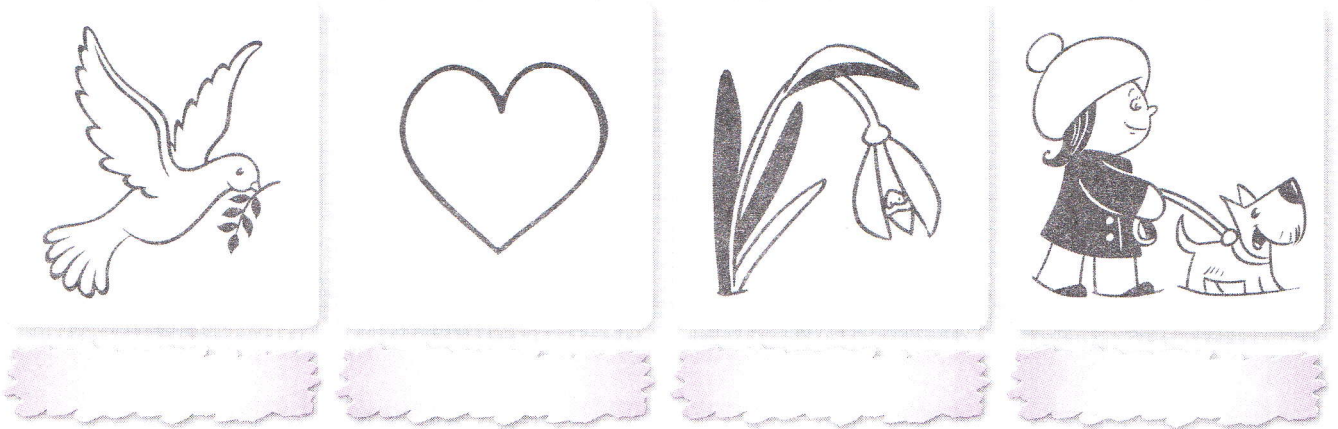

- a) Realizează un desen care să corespundă descrierii din text a dragonului.
b) Cu ajutorul detaliilor din text, realizează o hartă care să-i ajute pe Lukas și pe prietenii lui să ajungă la Cetatea Dragonilor. Folosește anumite simboluri.

9 Scrie într-un cuvânt ce reprezintă fiecare imagine.

• Elemente de limba română, vocabular și exprimare corectă •

1 Scrie cuvinte care au sens asemănător.

- neînchipuit ⇨ _____
întinsă ⇨ _____
creastă ⇨ _____
sumedenie ⇨ _____
felurite ⇨ _____
văicăreală ⇨ _____
ivite ⇨ _____

2 Scrie cuvinte cu sens opus.

- răbdător ≠ _____
a pătrunde ≠ _____
izolat ≠ _____
a șopti ≠ _____
stins ≠ _____
firav ≠ _____
înăuntru ≠ _____

3 Găsește cuvinte înrudite cu „a călători“.

4 Precizează de la ce cuvânt s-au format:

- ☆ înfățișare ⇨ _____ ☆ înfiorător ⇨ _____
☆ întărită ⇨ _____ ☆ neînchipuit ⇨ _____

5 Desparte în silabe următoarele cuvinte:

Respectă drepturile oamenilor și cărții

- nemişcat ➤ _____
- sufragiu ➤ _____
- întortocheată ➤ _____
- funingine ➤ _____
- împrejurimi ➤ _____
- creatură ➤ _____

6 Scrie câte trei cuvinte alcătuite din:

- ✿ o silabă (monosilabice) → _____
- ✿ două silabe (bisilabice) → _____
- ✿ trei silabe (trisilabice) → _____
- ✿ mai multe silabe (plurisilabice) → _____

7 Alcătuieste enunțuri cu sensurile diferite ale cuvintelor „mare“, „mie“, „amărat“, „ținut“.

8 Barează forma incorectă.

- ✿ Le-am oferit **amândorura/amândurora** tot ce aveau nevoie.
- ✿ Am dat **la fiecare/fiecăruia** ceea ce merita.
- ✿ Le voi dărui **tuturor/tuturora** prietenelor mele câte o floare.
- ✿ I-am chemat pe **toți tustrei/tustrei** să explice ce s-a întâmplat.

Atenție! Se scrie și se pronunță **amândurora**, nu amândorura.

9 Alcătuieste o compunere, de 10-15 rânduri, în care să-ți imaginezi o poveste, avându-i ca eroi pe Lukas și pe Emma.

În redactarea textului, vei avea în vedere: • respectarea celor trei părți ale compunerii (introducerea, cuprinsul și încheierea); • folosirea povestirii și a dialogului; • adecvarea conținutului la tema dată; • alegerea unui titlu potrivit; • încadrarea în spațiul acordat; • respectarea normelor de scriere corectă.

10 Pantomimă. a) La clasă sau împreună cu părinții vizionează fragmente cu: Stan și Bran, Charlie Chaplin. Când filmele erau mute, cum se exprimau actorii fără să folosească limbajul?

b) Imită un personaj îndrăgit prin gesturi și mimică (pantomimă). Clasa ghicește personajul.

Clubul
de lectură

Lungul drum către Santa Cruz

după Michael Ende

Hermann o luă pe scări în jos, sărind câte trei trepte deodată și dând astfel de veste tuturor celorlalți locatari din clădire, fără excepție și fără să le cruțe auzul, că *Superhermann* era în drum spre școală. Dar așa, în cea mai mare viteză, cu viteza luminii!

Afară ploua. Ca să zicem așa, nimic nou, căci o ținea într-o ploaie de trei zile. Pe lângă că ploua, mai era și luni.

De cum ajunse la intersecția unde ar fi urmat s-o apuce la dreapta, se pomeni că merge în urma unui om-sandvici, unul care purta aninat pe umeri, în față și în spate, câte un panou de reclamă. Pe cele două afișe de pe panouri puteau fi admirați, într-o splendoare de culori, un clown și o tânără blondină, cea din urmă purtând un costum de baie strălucitor și fiind strâns prinsă între inelele unui ditamai șarpe verde, zdravăn încolăcit în jurul trupului ei.

Serpii ăștia uriași – citise el undeva – sunt purtați uneori în niște coșuri pe măsură, adică uriașe și ele. Cu timpul însă, coșurile se mai strică, capătă o sumedenie de găuri și tocmai așa se face că șerpii reușesc să fugă prin ele. Să „fugă” sau să se „târască” prin ele? Cum ar fi fost oare mai bine de zis? Oricum însă, se putea foarte bine ca bărbatul pe urmele căruia pășea el acum să fi fost tocmai în căutarea șarpelui scăpat dintr-un asemenea coș găurit.

Pe namila de șarpe îl chema Fatima și-i era o teamă cumplită de apă. Iar asta îl făcuse să se fi târât până într-o casă unde s-ar fi aflat un bebeluș, dormind liniștit și neștiutor în pătucul său. Imediat, Fatima și-ar fi încordat mușchii, săltându-se pe coadă și alcătuind așa, un mare semn de întrebare, viu și fioros. Neputincioși, sărmanii părinți ai bebelușului trebuie să fi rămas în holul casei, frământându-și mâinile de spaimă.

Și nu ar fi îndrăznit cu niciun chip să se miște de acolo, tocmai ca să nu fi agitat și mai mult jivina.

Iar Hermann s-ar fi arătat de îndată gata să rezolve situația, să-l scape cu viață pe bebeluș, cu toate că nu punea el mare preț pe bebelușii ăștia. Era însă de acord că bebelușii erau totuși niște ființe

omenești și era drept să fie salvați, chiar dacă, pentru așa ceva, ar fi trebuit să piardă câteva ore de la școală. Era doar vorba de un sugar neajutorat, pe care era gata-gata să se încolăcească un ditamai șarpele, care mai și căsca spre el o gură cât o șură. Ei, și atunci cam cum ar fi sunat niște scuze ca astea: „Îmi pare rău, dar trebuie să ajung cât mai repede la școală”. Zău dacă n-ar fi mirosit a frică, a scuză de om laș. Chiar așa de urât nu s-ar fi purtat el, Hermann. Și asta cu atât mai mult cu cât ar fi înțeles că era chiar singurul care ar fi putut salva situația.

